

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 27.

Løverdagen den 3die Juli 1858.

2den Marg.

Indhold.

Om Ugræsset og dets Udryddelse. — Gjødningsmidlerne. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Om Ugræsset og dets Udryddelse.

(Af M. S.)

En af Landmandens værste Fiender er unægteligt Ugræsset. Man behøver blot at bese en med Ugræs tæet opfyldt Ager for at faa Begreb om, hvilken Skade Ugræsset gjør Landmanden. Ofte fremkommer det i saadan Mængde paa hans Ager, at man har Bæmselighed ved at opdage, hvad Slags Sæd der er saact paa Ageren, og naar Hosten kommer leverer Ageren en Afgrøde, der neppe er værd at udtaarse, og som, naar Ugræsset er forhaanden i rigtig svær Mængde, giver en lidet nærende og usund Føde, hvis Kornet ikke renses vel.

Det burde derfor være Noget af det, som saa Landmanden mest paa Hjerte, at stille sig af med disse Snyltegjæster. Men hvor ofte finder man ikke, at han undlader dette! Mangan Landmand ser man at være aldeles ligegyldig i denne Henseende; i sin Dorffhed lader han Ugræsset vore ham op over Dreene, saa det ikke blot odelægger hans Ager, men ogsaa ham selv, d. v. s. forarmer ham.

Wistnok ser man jo mangan driftig Landmand, der af alle Kræfter stræber at bortffjerne Ugræsset fra sin Jord; men mangan Gang vil ikke dette lykkes for ham, og han vil ofte komme til det Resultat, at hans Arbejde for en stor Del er forgjæves. Dog lykkes det, naar man med Willien forener den rette Fremgangsmaade. Aarsagen til at saa Lidet udrettes i denne Henseende, turde derfor fornemmelig være Mangel paa tilstrækkelig Kjendskab til Ugræssets Natur og hensigtsmæssigste Midler til sammes Udryddelse.

Hensigten med disse Linier er at give dem, der ikke have tilstrækkelig Kjendskab derom, nogle Bink angaaende den hensigtsmæssigste Maade, hvorpaa Ugræsset tilintetgjøres.

Ved Navnet Ugræs betegnes saadanne vildtvorende Planter, som, idet de vore frem imellem Kulturplanterne, ere til Hindrer for disses fuldkomne Udviikling. Da Ugræs saaledes ikke betegner bestemte Familier og Slægter, men kan

omfatte alle Plantefamilier, saa kan der ikke være Tale om nogen systematisk Inddeling, men det kan hensigtsmæssigt klassificeres efter Forplantelsesmaaden, Variigheden, Maaden, hvorpaa det udryddes o. s. v.

Ugræs findes baade paa Ager og Eng, og kan derfor efter min Mening hensigtsmæssigt deles i 2 Slags, nemlig 1) Ager- og Haveugræs, der for det meste er eetaarigt, og 2) Enggræs, der for det meste bestaar af flereaarige Planter. Mange Slags Ugræs findes, som bekjendt, baade paa Ager og Eng, hvorfor denne Inddeling ikke er skarpt betegnende.

Ugræssets Skade bestaar dels deri, at det berøver Jorden meget Næringsstof, dels deri, at det voxer de paa Ageren dyrkede Planter over Hovedet, hvorved det forsinket eller standser dem i deres Væxt, holder Jorden kjølig og fugtig ved sine udbredte skyggende Grene og Blade og hindrer saaledes Sol og Vind fra i rette Tid at modne Ageren.

A. Ager- og Haveugræs.

For at udrydde Ugræsset fra Agrene har man især at agte paa følgende Regler.

- 1) Man vælge fremfor Alt rent Sædekorn. Korn, som er adlet paa en med Ugræs opfyldt Ager, bør aldrig anvendes til Sæd om det end er nok saa vægtigt og godt for resten, men mangler den nødtagtigste Rensning. Har man ikke rent Sædekorn, bør man ikke sty de Udgifter, som ere forbundne med at tilforhandle sig det, selv om det ikke er at faa uden til høi Pris. Sennepsfrø og andet Frø, som er smaat, kan bortffjernes ved at sælle Kornet, og det Ugræsfrø, som er lettere end Kornet, kan fraktilles ved Kastning. At udpille det Ugræsfrø, som ikke ved ovennævnte Midler lader sig bortffjerne, er et Arbejde, som naturligvis ikke lader sig udføre i det Store.
- 2) Endvidere har man at agte paa, at Kornet bliver jevnt og ikke for tyndt udsaaet. Være Flækker i Ageren giver Ugræsset Plads til at vore op og sætte Frø.
- 3) Ved hyppigt at benytte Anledningen til at bearbejde Jorden ved Pløining, Harvning o. s. v. kan man udrydde Ugræsset efterhvert som det skyder op. Dette har man naturligvis ikke Anledning til bestandig, da det

gjælder at faa Sæden saa tidligt som muligt i Jorden for at faa det modent i rette Tid. Derfor har man, hvor Ugræsset er meget stærkt forhaanden, fundet det hensigtsmæssigt nu og da at brække Jorden eller opofre et Aars Afgrøde i den Hensigt at benytte Sommeren til, efterhvert som Ugræsset skyder op, at tilintetgjøre det ved at bearbejde Jorden med Ploug, Harv og Extirpator. Omendstjønt Ugræssets Udryddelse ikke er den eneste Hensigt med Brakning, maa den dog ansees for at være Hovedsiemedet, og vil ogsaa, anvendt paa den rette Maade, lede til gode Resultater i denne Retning.

- 4) Foruden Brakning er ogsaa Dyrkning af de saakaldte Brakfrugter hensigtsmæssig til Udryddelse af Ugræsset. Til Brakfrugter henregnes især hakkerensede Rodfrugter, men tillige grønhoftede Planter, f. Ex. Viffer. Den store Fordel, som Dyrkning af Rodfrugter har med Hensyn til Ugræssets Tilintetgjørelse, oversees desværre af Mange, da de ikke med tilstrækkelig Flid benytte denne gunstige Anledning til at bortskaffe det. Skal Dyrkning af Rodfrugter have denne Virkning, maa man bortskaffe alt Ugræs, hvilket ikke er vanskeligt paa en Potetes- eller Turnipsager; men i det Sted sees ofte, at man lader Ugræsset faa staa nok saa vakkert i Fred, menende, at det ikke skader, naar dets Frø ikke kommer blandt Sædekornet. Men naar man bærer sig saaledes ad, har Ugræsset den bedste Anledning til at forplante sig; dets Frø falder i en løs og gjødslet Jord, hvor det ved Rodfrugternes Indhøstning paa det Bedste bliver nedmuldet i Jorden, saaat det i det paafølgende Aar kommer hundredefold igjen. Paa denne Vis vil derfor Rodfrugtdyrkning netop bidrage til Ugræssets Forøgelse istedetfor til dets Formindskelse.

Ved Dyrkning af Viffer og lignende Foderplanter, der tilligemed det deri sig befindende Ugræs bliver aflaaet i grøn Tilstand tidligere paa Aaret, hindrer man Ugræsset i at sætte Frø og forplante sig.

Ofte kan man, naar Ugræsset faar altfor stærk Overhaand paa en Ager, se sig nødsaget til at aflaa den ellers til Modning bestemte Sæd, medens den endnu er grøn, hvilket vistnok for det Aar vil medføre Tab; men Fordelen deraf vil med Tiden visstnok ikke udeblive. I ethvert Tilfælde bør man afmeie i grøn Tilstand de Flækker af Ageren, som ere mest opfyldte med Ugræs.

Af de mangehaande Ugræs, som ere Synligtgjæster paa Landmandens Jord, vil jeg her nævne de almindeligst forekommende og skadeligste. Ved tillige at give en kortfattet Beskrivelse over Planterne, deres Varighed, Vore- og Forplantelsesmaade samt Frøets Udseende, tror jeg bedst at kunne meddele Anvisning til den hensigtsmæssigste Maade at udrydde dem paa. Da de norske Benævnelser for mange Planter er forskellige i forskellige Dele af Landet, anfører jeg her tillige de videnstabelige Navne.

Chrysanthemum leucanthemum, *Tripleurospermum inodorum*. Begge gaa under Navnet Præstekrave og kjendes let ved sine store, hvide Blomster. Frøet, der er smaat, udfilles let ved at kaste og sælle Kornet. Imidlertid modnes disse Planter ofte tidligere end Kornet og udfrosst Frø paa Jorden, hvorfor de, naar Jorden Aaret efter ligger til Eng, uden at Græsfrø bliver isaet, ofte danner Hovedmassen af Foderet det første Aar.

Artemisia vulgaris (uægte Malurt, nordensjeldst Graabu) opnaar en betydelig Størrelse og kvæler derved Kornet i sin Nærhed; den er desuden stærkt tærende paa Jorden. Da den gjerne voxer enkeltvis, bør man udrydde den ved at rykke den op.

Af Tidslerne ere følgende de værste: *Circium arvense* (Agertidfel), *Circium palustre* (Sump-tidfel) og *Circium lanceolatum*. Da de ere fleeraarige, finder man dem ikke alene paa Agerne, men ogsaa paa Engene. Mod at udrydde Tidsler herker der en besynderlig Fordom. Vaade ved Skur og Slaat lader man ofte Tidslerne staa igjen og forplante sig. Spørger man Bonden, hvorfor han gjør saa, da vil man faa det Svar, at Tidslen derved dør ud; men at den vil komme langt større igjen, hvis den bliver aflaaet. Deri har han vel nogen Ret; men han betænker ikke, at en eneste Tidslerplante ved sine mange hundrede Frø, der ere saa lette, at de ved det mindste Bindpust føres langt bort, kan besaa en hel Ager i Nærheden. At oprykke Tidslerne, er vistnok et sent Arbejde; men det er dog den eneste sikre Maade at udrydde det paa og vil ubetvivl med Tiden lønne Umagen, da Tidslerne ere de mest tærende Ugræsplanter.

Tussilago farfara (Hestehov, Værsvil) er en formevelst sine dybtgaaende Rodder meget bekværlig Ugræsplante. Ikke førend Jorden har ligget nogle Aar til Eng, men selv neppe da vil denne Plante forsvinde fra Jorden. Hestehoven voxer paa en ler- og mergelholdig Jordbund; de gule Blomster vise sig allerede i Marts, saasnart Solen har bortskjernet Sneen fra en liden Jordplet. Bladene komme først senere paa Aaret tilsyne.

Sonchus arvensis (Purkebylle, nordensjeldst Blauttidfel) er et af de værste Ugræs, da den formevelst sin store Høide aldeles kvæler Kornet i sin Nærhed. Planten kjendes let paa sine store gule Blomster og sine tykke hule Stængler og Blade, der ere fyldte med en hvid Melkesaft. Den eneste sikre Maade at udrydde dette Ugræs paa, er at aflaa i grøn Tilstand de Flækker af Ageren, hvor den voxer i Mængde, samt ved Tærstningen af Kornet at paase, at Frøet af dette Ugræs ikke kommer med Agerne i Tæhuset, hvor det vil have let for at blande sig med Gjødselen. En anden Art Dylle (*Sonchus oleraceus*) er noget mindre og har mindre Blomster samt bredere Blade. Den er især i Havene et meget bekværligt Ugræs og bør derfor der med al mulig Omhu bortluges*).

*) Bør ikke at nævne Planterne i en aldeles viftaarig

Stachys palustris (Griserod) er kjendelig ved sine store hvide med et Slags Knuder forsynede Rodder samt violette Blomster i en pyramideformig Top. Den er en af de værste Slags Ugræs at faa udryddet, da Rodderne ved at deles, skyde ny Forgreninger, saa den bliver større og større, ligesom den giver en Mængde Frø. Ved en dybere Opspløining kunne maaske Rodderne tilintetgøres ved at ligge blottede for Vinterfulden. Denne og de 3 følgende høre til Familien: De Læbeblomstrede (Labiatae) og ere lette at kjende ved sine firkantede Stængler, modsatte Grene og Blade, samt at Blomsten danner 2 mod hinanden siddende Læber.

Galeopsis tetrahit (rød) og *Galeopsis versicolor* (gul Hulnesle) samt *Lamium purpureum*, der har røde Blomster, ere alle 3 slemme Ugræsplanter. Hvor man ikke bruger at brække Jorden, maa man for at udrydde disse Planter have strengt Tilsyn med, at Rodfrugtagerne paa det Omhyggeligste blive rensede, ligesom man ogsaa, naar Omstændighederne tillade det, maa udsætte Sæden for ved Harvning om Vaaren at tilintetgjøre disse Ugræsplanter i deres første Udviklingsstid. *Lamium purpureum* findes især i Mængde i Haverne samt paa Kompostdynger. Intet er værre end at lade Ugræsset faa Frihed til at vore og modnes paa Kompostdyngerne, da det derved har den gunstigste Anledning til at blive udbredt paa Jorden.

Linaria vulgaris der har smukke gule Blomster med en lang Spore, hører til en med de læbeblomstrede Planter nær beslægtet Familie. Om dens Udryddelse gjælder det Samme som for de ovennævnte. I det søndenfjeldste Norge bedækker den ofte aldeles Brakmarkerne og de vilde Enger det første Aar; nordenfjelds findes den mere sparsomt.

Ranunculus repens (Smørblomst, søndenfjelds paa flere Steder kaldet Dofferot) er et slem Ugræs, hvorfor det ikke noksom er at anbefale ved Brakning og flittig Rensning af Potetes- og Turnipsagerne at tilintetgjøre den. Flere Arter af Slægten *Ranunculus* (Smørblomst) findes i Mængde paa Engene og skal derfor længere nede i Afsnittet om Engugræssene blive omtalt.

Fumaria officinalis (Jordrøg) er især slem i Haverne. Den har en Klasse af smaa rødagtige Blomster og smaa fannede Blade.

Til Familien Cruciferae (de Korsblomstrede) høre flere af de slemmeste Ugræs, saasom *Sinapis alba* og *Sinapis arvensis* (Agerfennep) *Brassica campestris* (Agerfaal) og *Raphanus raphanistrum* (Agerærbif). Alle disse have megen Lighed med hverandre, og for deres Udryddelse gjælder den Regel at holde Rodfrugterne rene og benytte Brak samt ved Sædekornets Rensning gennem Sold at stille de smaa runde Frø fra Kornet.

Thlaspi arvense og *Capsella bursa pastoris*

(Hyrdetasse) høre til samme Familie; førstnævnte har runde og sidstnævnte trekantede flade Frøgjemmer. Blomsterne ere smaa, hvide. Om deres Udryddelse som de ovennævnte.

Om *Viola tricolor* (Stiftmorsblomst) og *Silene inflata* (Smeldebloomst) gjælder de samme Regler.

Agrostemma githago (Klint) er kjendelig ved sine store røde Blomster og lange, smale Bægerblade, der rage langt udenfor Kronbladene. Den kan ikke regnes til de almindelige vildtvorende Ugræsplanter, men kommer især i Mængde med udenlandsk Sædekorn, f. Ex. Biffer. Efter Fleres Mening skal den være skadelig for Kreaturene, naar den vorer i Mængde sammen med Biffer og andre Planter, der benyttes som Foder.

Spergula arvensis (Spergel). Denne Plante anprises af Flere som en fortrinlig Fodervært. Imidlertid maa man hertilands være meget varsom med at anvende den, da den meget tidligt kaster sit Frø og fremkommer senere i utrolig Mængde paa Agerne og kvæler Sæden aldeles. Hertilands opnaar den heller ikke saa betydelig Hvide, at der kan blive Spørgsmaal om at dyrke den med Fordel fremfor Biffer og andre Foderplanter.

Epilobium angustifolium (Gjetrams, nordenfjelds: Raubu) opnaar en Hvide af indtil 2 Alen og kvæler ofte Kornet aldeles. De Flækker af Ageren, som ere tæt bevorede med denne Plante, bør man afflaa i grøn Tilstand. Frøet er fint og forsynet med Dun, saaat det letteligen spredes af Vinden ud over de nærliggende Ager. Naar den ikke er bleven altfor stiv og stor, ædes den med Begjærlighed baade af Heste og Kvæg, hvorfor den ikke er at betragte som en skadelig Plante paa Engene.

Euphorbia helioscopia (Vortemælk, Fandens Rjærnemælk) har grønne Blomster og kjendes ved sin hvide mælkagtige Saft, der siges at kunne borttage Vorter; den udryddes bedst ved Brak og Rodfrugtdyrkning.

Af Slægten *Polygonum* haves flere Arter, som anrette Skade paa Agerne, saasom *Polygonum convolvulus*, der har hjerteformige Blade og en slyngende Stængel. *Polygonum lapathifolium* opnaar en betydelig Størrelse og er et af de slemmeste Ugræs. Blomsterne paa alle Arter af *Polygonum* ere smaa, hvide eller lysrøde.

Chenopodium album (Meldestof) er et meget slem Ugræs baade paa Agerne og i Haverne; især er Aarten *cymigerum* (forben kaldet *Chenopodium viride*), der er større end den anden Aart, meget slem; den bliver 1 til 2 Alen høj, forgrener sig sterkt og giver af hver Plante flere tusinde Frø, hvorfor man i Haver og paa Rodfrugtager med Omhyggelighed maa bortfjerne den ved Rugning.

Lolium temulentum (giftigt Raigræs, Sjak) er paa flere Steder et meget hyppigt Ugræs i Kornet. Den kjendes let fra engelsk Raigræs *Lolium perenne* ved de lange Borster (Snærp) som findes paa Agerne. Den er meget kjælen mod Frost, hvorfor Frøet sjelden overvintret i Jorden.

Orden, har jeg her fremsat og beskrevet dem i den Orden, som de findes i Hartmans „Scandinaviens Flora.“

Hvor den findes, er den bestandig kommen fra Sædefornet, fra hvilket det ikke kan renses uden ved at pille Kornet. Froet af denne Græsart har bedøvende Egenkaber, hvilket Mange har erfaret ved at nyde Brød eller Grød af Korn, som har været stærkt blandet dermed. Da den er meget foldrig, saa bør man have Opmærksomheden alvorlig henvendt paa dens Udryddelse ved enten at kjøbe rent Sædeforn eller ved at lade Børn eller andre til Arbejde udygtige Folk udpille Froet fra Kornet. Vedbliver man Aar efter Aar at besaa sin Jord med en af Sjak opfyldt Sæd, saa vil man næsten aldrig blive den kvit.

Avena sativa (Landhavre, Flyvehavre) fjendes let fra den dyrkede Havre ved sine lange Aagnborster og sine mørke hængende Aar. Da Froet er jevntungt med Kornet, saaat det hverken ved Raskning eller Sædning lader sig udskille derfra, er dette Ugræs meget besværligt at bortfjerne, hvorfor man bør undgaa at anvende til Sæd det Korn, som er forurenat med Landhavre.

Triticum repens (Kvekerot, nordensj. Wring) er især paa Sandjord meget slem. Den hører til samme Planteflægt, som den dyrkede Hvede (*Triticum vulgare*). Dens lange krybende Rodder udflyde, naar de af Agerbrugsredskaberne rives ishykker, mangfoldige Sideskud, saaat man har stor Noie med at saa dette Græs bort. At harve Ageren flittigt maa derfor ansees som forkasteligt til Kvekerodens Udryddelse, da Rodderne derved deles og komme saameget jevnere ud over Jorden. Selv om Rodderne i længere Tid have ligget og tørket paa Jordens Overflade, opriffes de dog igjen ved indtræffende Regn. Hvis man derimod efter flittigt at have bearbejdet Ageren med Harv, Extirpator og Kulleharv, vil rage Kvekeroden bort med River, da vil det have sin gode Virkning; ganske vil den imidlertid ikke blive udryddet derved, hvilket jeg fleresieds har havt Anledning til at iagttage. Denne Methode i Forening med at lade Ageren ligge flere Aar til Eng, er imidlertid de eneste Midler til at formindste, om ikke udrydde dette besværlige Ugræs. Paa Engene kan Kvekeroden ikke ansees som Ugræs, da den giver et meget nærende Hø baade for Heste og Kvæg.

De her nævnte Ugræsplanter ere de almindeligste og de skadeligste paa Agerjorden og i Haver. I enkelte Distrikter kan der vel være andre, som ere slemme nok, men de ere ialfald ikke saa almindeligt udbredte som disse.

For at udrydde alle disse Slags Ugræs er det imidlertid ikke altid tilstrækkeligt at anvende en af de ovennævnte Forskrifter enkelt, men man maa anvende flere Midler i Forening. At Ugræsset ikke kan bortfjernes af en Ager ved et eneste Aars Bratning eller ved et eneste Aar at anvende rent Sædeforn, vil jo Enhver indromme. Men ved bestandig at vælge til Sæd det rene Korn, man kan erholde, ved hyppig Brug af Brak og Dykning af Rodfrugter, som renses med største Omhyggelighed, fort sagt ved stadigen at anvende alle mulige Midler dertil med den størst mulige Flid og Opmærksomhed vil man omsider have sin Umage

betalt og have den Glæde at se Ugræsset mere og mere forsvinde. Kom blev ikke bygget paa en Dag, siger Ordsproget, og det gjælder ogsaa her.

Men uagtet man anvender alle de Midler, som staa til Ens Raadighed, kan der endda være Noget til Hinder; ofte kan Nabovens Ager smitte den rene Jord. Naturen har mange Maader at udbrede baade de nyttige og de skadelige Væxter paa. Tidsser og andre Planter, som have let Fro, føres ofte af vinden eller hængende ved Fugle, Insekter og andre Gjenstande bort til andre Steder. Derfor maa Alle arbejde i Forening for at naa Maalet. Enighed gjør stærk.

B. Engugræs.

Ugræs paa Eng ville Mange ikke høre snakke om, da de mene, at det der ikke ere til Glæde. Men det kommer jo ikke blot an paa at avle meget Foder, men ligesaameget an paa, at Avlingen danner en sund og nærende Føde for Husdyrene. Af de paa Engene vorende Planter ere mange smaa og opfyldte Pladsen for dem, der give en større Afkastning; andre ere tørre, stive og stødte nærende, nogle virkelig usunde for Kreaturerne, ja endog giftige. Det burde være indlysende for Enhver, at det var Umagen værd at udrydde Stargræs, Pengegræs o. d. fra Slaattelandet og i deres Sted dyrke gode og rigtigværende Foderplanter. Den norske Almue er sen i at tage efter, hvad der er godt; men naar de mere Oplyste med Udvor vilde tage fat paa at indføre Forbedringer, da turde det vel være at haabe, at en hurtig Fremgang til det Bedre ogsaa maatte finde Sted hos de Andre, naar de saa de gode Folger af en forbedret Fremgangsmaade ved deres Bedrift.

Til Udryddelse af Ugræs paa Engene kunne flere Midler med Held anvendes. Det kraftigste Mittel er at tilsaa Engene med godt Græsfrø, hvorved Ugræsset ikke faar Plads til at vore op. I en Opsats om Engdyrking i dette Blads No. 16 omtalte jeg dette, hvorfor jeg ikke her vil gjentage mine egne Ord; ligeledes omtales der, at man ved en tidlig Slaat hindrede Ugræsset fra at sætte Fro. Men da de fleste Engugræs have en fleraarig Rod, saa vil sidstnævnte Methode ofte bidrage til at forlænge Ugræssets Liv. Naar Engene ere altfor meget opfyldte med Ugræs, bør man derfor opløse Jorden for lettere paa ordentlig Vis atter at udlægge den til Eng. Adskillige mineralke Gjødningsmidler, saasom Kalk og Aske virke til Udryddelse af flere Ugræsplanter, medens de virke til at befordre Væxten af Græssene og Bælgeplanterne.

Af de skadeligste Ugræs paa Engene vil jeg her nævne følgende:

Af Tidsserne findes de samme paa Engene som paa Agrene, da de ere fleraarige. To andre Tidsser, *Circium heterophyllum* og *Carduus crispus* findes ogsaa almindeligt paa Engene. For deres Udryddelse gjælder den Regel at hakke dem op med Roden, førend de har kastet sit Fro.

Af Slægten *Hieracium*, der ligesom følgende har gule Blomster og hører til Slægten *Compositæ* (de Sammensatte) findes flere Arter paa

Engene, hvor de borttage Pladsen for bedre Bærter.

Taraxacum officinale (med det linneanske Navn *Leontodon taraxacum*, Lovetand) er en af de almindeligste vilde Planter. Den udryddes ikke uden ved Jordens Dimpløining og senere omhyggelige Rensning. *Myosotis arvensis* (Forglemmiget), *Lycopsis arvensis*, der ligner foregaaende, men er større og grovere samt *Mentha arvensis* (Mynte), hvilken sidste hører til Familien: De Røbeblomstrede, fremkomme i Mængde det første Aar, naar man lægger Jorden til Eng uden at saa Græsfrø.

Af Slægten *Ranunculus* findes flere i Mængde paa Engene, f. Er. *Ranunculus acris* (almindelig Smørblomst, nordensjelds Solvie) og *Ranunculus auricomus* samt den under Agerugræs nævnte *Ranunculus repens*, hvilke alle foruden at optage Pladsen for bedre Planter, ogsaa ere mindre sunde for Husdyrene, hvilket man kan se deraf, at de lade dem staa urorte, naar de græsse. Som Hø vrages de ogsaa ofte, især af Hestene.

Caltha palustris (Væfteleblomst) og *Trollius europæus* (Vollblomst), hvilke begge høre til Ranunculfamilien (*Ranunculaceæ*) ere ligesom de af Slægten *Ranunculus* nævnte, usunde for Heste og Kvæg. Begge disse findes paa sumpige Steder, førstnævnte i stor Mængde over hele Landet, sidstnævnte kun søndenjelds.

Aconitum septentrionale (blaa Stormhat) er en giftig Plante, der opnaar en Hvide af indtil 4 Alen. Paa egentlige Enger findes den vel ikke hyppigt; men i Havnegange, især i Dreftov vorer den i uhyre Mængde. Den bør aflaaes eller endnu bedre oprykkes, hvor man kan komme til, da den kaster en umaadelig Mængde Frø.

Blandt Familien Skjærplanterne (*Umbelliferae*) vil jeg især fremhæve *Cerastium sylvestris* (Hundefjæs) som en paa Engene besværlig Plante. Da den temmelig tidligt kaster sit Frø, maa man ikke forlænge udsætte Slaatten, hvor denne Plante findes; thi faar den sprede sit Frø, bliver man den aldrig kvit. Den giver et usundt Foder baade for Heste og Hornkvæg. Til denne Familie høre flere Giftplanter, saasom Stærntynde (*Conium maculatum*), Selsnæpe (*Cicuta virosa*), hvilke imidlertid findes langt sparsommere udbredt end ovennævnte. Karve (*Carum carvi*) hører ogsaa hid. I hvorvel just ingen skadelig Plante, bør den dog udryddes til Fordel for bedre Foderværter. Da dens Frø er let affætteligt, vil visseligen Mange finde sig beføjet til at indsamle det og saaledes hindre Plantens altfor stærke Udbredelse.

Polygonum viviparum (Hærerug) findes i stor Mængde især paa gamle Enger. I hvorvel ikke just skadelig i sig selv staa den dog til ingen Nytte.

Af Slægten *Rumex* (Syre) findes flere Arter, som især viser sig talrig det første Aar paa vilde Enger.

Equisetum arvense (Rjærringrot) er en slem Plante, da den formedelst sine dybtgaaende Rodder er vanskelig at bortfjerne. Da den ædes af Hestene, men ikke af Hornkvæget, bør man iagttage

at lade førstnævnte Husdyr erholde Foderet fra de med Rjærringrot stærkt bevorede Engstykker. Ved bestandig at aflaa den, forend Forplantelsesstivet*) er kommet til Udvikling, vil Roden efter en Del Aar gaa ud.

Hensigten med disse Rindere vil være naaet, naar denne Afhandling finder villige Læsere, der have lyst til at forsøge de her nævnte Forfstrifter til Ugræssets Udryddelse.

Gjødningsmidlerne.

(Fortsættelse fra No. 25.)

Har man humusrig Jord eller Muld til sin Raadighed, saa vil den sidste Fremgangsmaade være meget nyttig, navnlig i de Tilfælde, hvor der forlanges en udgjæret, altsaa ved en Masse af disponible (færdige) Næringsmidler hurtigt virkende Gjødning. Men ved denne maa man altid vel erindre, at Hovedvirkningen falder paa den førstfolgende Frugt, og at som sagt en Gjødning, hvoraf $\frac{1}{4}$ var omdannet til disponibel Næring, selv naar den derved har mistet $\frac{1}{4}$, dog i Begyndelsen maa vise en stærkere Virkning, end et lige saa stort Kvantum Gjødning, som intet Tab har lidt, men hvoraf kun $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{8}$ er tilstrækkeligt gjæret. —

Da Gjødningens Sammensætning afhænger af Foderets Mængde og Bessaffenhed, saa er det klart, at der ikke med nogen Nøiagtighed kan fremsættes en almindelig Sammenligning imellem Bærdierne af de fra forskellige Dyr vundne Gjødningsmidler. Samme Kvantitet af et Fodermiddel vil, naar den gives til forskellige Dyr, levere Gjødningsmasser, som vel ikke ere fuldstændigt ens sammensatte, men som i Henseende til de gjødende Substanter ikke meget ville afvige fra hinanden, thi Kvantiteterne af de Stoffer, som forskellige Dyr afgive igjennem Huden og Lungerne afvige ikke betydeligt fra hinanden, og den til Legemets Bægtforøgelse anvendte Del vil i mange Tilfælde ogsaa være temmelig ens. En Ko, et Faar og et Svin kunne derfor under visse Omstændigheder for et bestemt Kvantum ensartet Foder levere Gjødningsmidler, som efter deres fuldstændige Gjæring frembringe ligestore eller dog kun lidet forskellige Mængder af Plantenæringsmidler. Men Bærdien af en Gjødning bestemmes ikke alene ved Analysen af dens Grundstoffer. Ligestore Vægte af Ko-, Faar- og Svinemøg ere, selv om de efter Gjæringen levere de samme Forbindelser, dog ikke derfor ens i Henseende til deres Gjødningsværdi. Den Hurtighed, hvormed Gjæringen foregaaer, er aabenbart af stor Betydning, thi Gjødningen virker kun efterhaanden som Gjæringen strider frem og der derved dannes Næringsmidler. Faar- og Hestegjødning gjære hurtigst; de

*) Da den hører til de cryptogame (usfuldkomne) Planter, sætter den ikke egentligt Frø.

virke derfor rask og kraftigt, og man kalder dem hidtlig Gjødningsarter. Svine- og Kvægjødning ombdannes ikke saa hurtigt; den sidste især klumper let og danner torvagtige Masser, som meget længe kunne holde sig uforandrede i Jorden, og naturligvis i den Tid ere fuldkomment ligegyldige for Planternes Ernæring. Det er selvforstaaeligt, at den langsomt gjærende Gjødning maa virke mere vedvarende og ensformigt, end den hurtigt gjærende.

Saaeregjødning virker meget energisk tillige af den Grund, at i den ere de faste og flydende Ekstremer særdeles fuldstændigt blandede med hinanden. Svinemøget er af en meget vandet Bestaafenhed, og er i Almindelighed temmelig fastigt paa gjødende Substanser, da Svinene sædvanligt faa et slettere Foder, hvoraf der desuden formeddelt den hurtige Væxt tilbageholdes en ikke ubetydelig Mængde i Legemet. Afseet fra den langsommere eller hurtigere Gjæring er i Almindelighed den Gjødning den kraftigste, som kommer fra de rigeligst nærede Dyr. Den vundne Gjødning afhænger af Foderets Bestaafenhed og Mængde, men ikke af Antallet eller Bægten af de Dyr, som have leveret den. Naar man hører sige: „Gødsels Kvægstand maa forhoies, for at der kan frembringes mere Gjødning,“ saa er der kun Mening heri, forsaavidt der er ubenyttet Foder tilovers, eller forsaavidt der forudsættes en Udvidelse af Foderdyrketningen eller en anden Bestaafenhed af Foderet. Thi derved, at den Kvantitet Foder, som fortæres af 10 Stykker Kvæg, fordeles paa 12 eller 15 Stykker, kan der ikke frembringes mere Gjødning, men tværtimod mindre, fordi Tabet ved Udaandningen og Uddunstningen naturligvis tiltager med Antallet af Dyrene. —

Alle Planter (ibemindste det største Antal af dem) ere kvalitativt sammensatte af de samme Grundstoffer, som dog i de forskjellige Planter indeholdes i kvantitativt meget forskjellige Forhold. Alle højere Planter opstaa af de samme Forbindelser af Grundstofferne, d. v. s. de behøve de samme Næringsmidler, hvilke vi have lært at kjende som Vand, Kulsyre og Ammoniak (Salpetersyre) og Rækken af Astebestanddelene. Alle Planter undergaa under gunstige Omstændigheder en Forraadning, og omdannes derved til sidst hovedsagelig til ganske ens Forbindelser, nemlig til alle de Forbindelser, som udgjøre Planternes Næringsmidler. Deraf følger umiddelbart, at enhver Plante ved sin Forraadning leverer en vis Kvantitet Næringsmidler, der er brugbar for andre Planter. Enhver Plante og ethvert Plantestof kunne derfor komme til Nytte som Gjødning, og det desto fordelagtigere, jo raskere de under de givne Forhold undergaa Forraadningen, og jo mere de i deres Grundstof-Sammensætning ligne de Planter, til hvis Udvikling de skulle tjene. De i Agerbruget anvendte Planter udmærke sig fremfor alle andre ved et betydeligt Indhold af Kvælstof og Fosforsyre. De Planter, der skulle benyttes som Gjødning, maa derfor fortrinnsvis vurderes efter deres Indhold af de to nævnte Stoffer, og dernæst af Kalk.

Det forekommer sjældnere, at Planter eller Dele deraf bruges direkte, d. v. s. ublandede, til Gjødning; de bruges istedet herfor til Strøelse i Kvægstaldene, og overhovedet til Blanding med Dyr-Ekstrementerne. Foruden deres Sammensætning kommer det her an paa, hvorvidt de ere stiffe til Opsugning og Fordeling af Ekstrementerne, og hvor hurtigt de raadne. Det sædvanligste og tillige mest passende Strømateriale er Kornforternes Halm. 100 Dele Halm, benyttede som Strøelse meddele Gjødningen en Kvantitet Gjødningsstoffer, som, naar ethvert Tab ved Forraadningen fuldstændigt kunde undgaaes, netop vilde være tilstrækkelig til igjen at frembringe 100 Dele lignende Straa. Benyttet som Strøelse leverer Straaet mere Gjødning, end naar det opfodres; thi ved Gangen igjennem det dyriske Legeme kan, som tidligere er bemærket, et større Tab ikke undgaaes.

I hvilke Kvantiteter Strømaterialet behøves eller med Fordel anvendes, lader sig ikke nøie angive, ikke engang med Hensyn til de enkelte Slags Kreaturer. Mængden afhænger af hvor stor en Masse flydende Ekstremer der skal opsluges, og hvorledes Gjødningen i det Hele behandles. Hvor der er Strømateriale i Overskud tilstede, som ikke paa anden Maade fordelagtigere kunne benyttes, der vil deres rigelige Anvendelse ikke kunne skade Gjødningens Godhed uden i det Tilfælde, at de foraarsage en større Torhed, end der maa være i Gjødningen, naar Gjæringen skal gaa ensformigt frem. Dog kan man ved kunstig Fugtning med Vand let forebygge denne Mislighed. —

I de følgende Sætninger ville vi endelig i Korthed sammensille de Hovedpunkter, som i Henseende til Staldgjødningen maa erindres.

1. De faste og flydende Ekstremer tilsammen kunne anses som den halv forraadnede og endnu i Forraadningens Tilstand værende Substans af de fortærede Næringsmidler. De omstalte Ekstrementers Grundstof-Sammensætning kan i det Hele taget anses for ens med Foderets, fraregnet en Kvantitet Kulstof, Brint, Ilt og Kvælstof, som i Form af Kulsyre, Vand og Ammoniak ere udskilte igjennem Huden og Lungerne. Dgsaa de i Luften raadnede organiske Substanter miste Kulstof, Brint og Ilt i Form af Kulsyre og Vand; ogsaa deres Kvælstof indtræder som Bestanddel af kulsur Ammoniak, der undviger, naar ikke Betingelserne for dens Fastholdning ere tilstede. Men i Henseende til de nærmere Bestanddele (de enkelte kemiske Forbindelser) af Ekstrementerne og af de i Luften raadnede Substanter ere de to sidstnævnte ikke saa overensstemmende, men vise tydelige Forskjelligheder allerede for den ydre sandfælsige Jagttagelse. De nærmere Bestanddele (der ikke høre til Forraadningens Endeprodukter) have især vigtigt ved ingen af begge nogen umiddelbar Betydning for Planternes Ernæring. (Fortsættes).

Indlandet.

Christiania. Nogle Ingeniører have anstillet Undersøgelser med Hensyn til Anlægget af en Jernbane fra Randsfjordens Buid til Christiania over Sørkedalen, samt fra Røkenviken paa Gadeland over Haledalen og Nittedalen til Lillestrømmen; men Terrainet lægger saadanne Hindringer i veien, at Baner, der ei kunne anlægges uden uforholdsmæssige Omkostninger.

— For nogle Dage siden kom et Lokomotiv ud af Sporet imellem Strømmen fra Lillestrøm, da det førte et Godstrain fra Christiania til Lillestrøm; men Maskinen standsede strax, saaat Lastvognene bleve staaende paa Vinien. Da Tilfældet indtraf paa en af de Broer eller Bladukter, som opfyldes med en Jordbank under, antager Morgenbladet det rimeligt, at Banken har forarsaget nogen Forstyrrelse af det ene Spor.

— Kjøbmand Chr. Stephansen i Arendal er ogsaa, som Regjeringens Kommissjonær, reist til Udlandet for at underhandle om Statslaanet, til hvis Udførelse der ifølge Morgenbladet skal være de bedste Udsigter.

— Den katolske Præst Vichle er ved Christiania Bything bleven dømt i 100 Spd.s Mulkt, for Overtrædelse af Kriminallovens Kapitel 24 § 13 første Paragraf, sammenholdt med § 32.

— Fra den norsk-svenske Generalkonsul i Havre, Hr. Brostrøm, er tilstillet Indredepartementet et Beløb af 2155 Frank 60 Ct., der i Frankrig er indkommet ved Subskription for de Brændte i Christiania og Mosø.

— Bergmester Seye er ved Kgl. Resol. af 17de f. M. bleven antagen til under Balancen i den syssle Universitetslærerpost, i 2 Semester 1858 at udføre de denne Post paahvilende Forretninger.

— I disse Dage har her i Byen været udstillet en af Historiemaler Brum malet Altertavle, forestillende Kristus og Samaritanerinden ved Brønden, hvilket Maleri er bestemt til Østre Akers Kirke.

— I den Generalforsamling, som den 29de f. M. afholdtes for Vinørens Sølvsølv, oplystes, at der ved Udgangen af Aaret 1857 var tegnet for 118,575 Spd. i Aktier. I Forsamlingen bifaldtes endel foreslaaede Forandringer med Hensyn til Sølvsølvets Administration.

Fra Samar skrives, at Mjosen nu voxer ganske overordentligt, saaat Folk have maattet flytte ud af deres Kjølderboliger.

Hurdalen. Sognepræst Bruun blev den 20de f. M. truffen af et Slagtilfælde og døde, da han i den herværende Kirke stod for Alteret og messede.

J. Klop blev den 6te f. M. 7 Tætere eller Fanter konfirmerede og en henvend 30aarig Tæterkone døbt. — Af Tæterne vare nogle over 20 og nogle over 30 Aar.

Kongsberg. Den 23de f. M. opstod Skovbrand i Flesberg paa Præstegaardens Grund; men allerede Morgenen efter var man ved Afgrøstning blevet nogenlunde Herrer over Jlden, som formodedes fuldkommen slukket af den Regn, der faldt længere hen paa Dagen.

Mosø. Paa Gjelzen har Mineralogen T.

Dahl i en betydelig Udstrækning fundet Sandsten af devonisk Alder, som, da den let forvittrer, dog ei er særdeles hensigtsmæssig til Bygningsarbejder. Omkostningerne ved dens Brugning vilde dog være langt mindre end ved Snyits. Han har ligeledes indberettet, at han imellem Porsgrund og Skien har bemærket nogle Rilder, hvilke optræde under samme Forholde som Sundheds-Rilderne i Eidsvold.

Skien. Bratsberg Amtsformandskab fattede d. 22de f. M. følgende Beslutning: „Amtsformandskabet anser det ønskeligt, at der af Statskassens eller Dplysningssvæsenets Fonds Midler stilles til Disposition et Beløb til Forbedring af velkjente Almueskolelæreres Løn og til Forbedring af Almueskolevæsenet, under Betingelse af, at Amtskommunerne bevilge tilsammen lignende Beløb.

Frederikshald. Den arresterede Skomagerdreng Anton Nielsen bekendte den 26de f. M. i Arresten for 2 Personer, at den medarresterede Skomagerdreng Claus's Forklaring angaaende Brandstiftelsen i Sannesund iaar er rigtig. Denne Forklaring gaar ud paa, at Begge om Aftenen henvendte Kl. 11 gik sammen ned i Gaarden med en Lunte af Rindfler, som Jld i Lunten, som de kastede ind i Evendens Grisehus, hvor der laa Halv, sprang derefter op paa sit Bærelse og gik tilsengs, efterat de havde forvirket sig om, at Halven fuldstændig brændte. I det i denne Anledning optagne Forhør har Arrestanten gjentaget denne Bekendelse.

Søndre Bergenhus Amtsformandskab besluttede at fordele 1000 Spd. af Amtskommunekassen fra 1ste Januar 1856—1860 til Opmuntring og Lønforbedring for de Skolelærere, som i Amtets Præstegjælde udmærke sig ved Fliid og Duellighed.

I Molde er indtruffet et enkelt Koleraanfald. Fra Christiania sendes, at Telegraf-Vinien der formodentlig vil komme istand inden Udgangen af Oktober Maaned d. A.

Udlandet.

Sverige. Ved Diplom af 16de f. M. er den nyfødte Prins bleven udnævnt til Hertug af Vermland.

— Fra Arevalla berettes, at de norske Tropper ankom efter Bestemmelsen dertil den 22de og at Dødsferne den 25de begyndte at komme i fuld Gang og varede til Kl. 3 om Morgenen den 26de, idet de forskjellige Tropper afløste hverandre. Kl. 5 begyndte de sædvanlige Dødsfer igjen. Feltmansoverne skulde begynde den 28de og først en Manøvre nogle Dage, derefter et Par Dages Hvile; siden en stor Manøvre, der skulde vare til Dagen for Afmarschen fra Arevalla den 6te Juli. Man antog, at Tropperne kom tilbage omkring den 12te Juli.

England. Den 22de f. M. bekendtgjorde „Times“ Hovedbetingelserne i den nye (3die) indiske Bill. Lovudkastet indeholder 66 Artikler. I Art. 1 siges, at det østindiske Kompagnis Herredomme skal ophøre, og at det indo-brittiske Rige for Fremtiden skal regjeres af Kronen. Art. 3 siger, at hvis der ikke træffes andre Bestemmelser, skulle en af Hoved-Stats-Sekretærene overtage Ledelsen af de

indvikle Anliggender. Ifølge Art. 4 maa ikke flere end 4 Statssekretærer og Under=Stats=Sekretærer paa en og samme Tid sidde i Underhuset. Art. 6 bestemmer, at Stats=Sekretærene og deres Under=Statssekretærer skulle lønnes af Indiens Indtægter. Ved Art. 7 bliver der fideordnet Statssekretæren et Raad, der skal bestaa af 15 Medlemmer. Art. 8 — 16 omhandler Maaden, hvorpaa Raadskammerets Medlemmer skulle vælges, paa Befættelsen af ledige Pladse o. s. v. Art. 65 bestemmer, at Alken (Loven) skal træde i Kraft 30 Dage efterat den er gaaen igennem. „Vi kunne,“ siger „Times,“ ikke bedre karakterisere denne (Lord Stanleys) Bill, end naar vi sige, at den har stilt Lord Ellenboroughs Lovudkast ved dets værste og mest paafaldende Daarffaber.“

— I Overhusets Møde den 21de f. M. talte Biskoppen af Orford og Lord Brougham meget afgjort imod Indførelsen af chineeske Kultier i de engelske Kolonier, hvilket de betegnede som et Slags Slavehandel. Greven af Carnarvon erklærede, at Regjeringen var beskæftiget med at bevirke, at de med hin Indførelse forebundne Misgreb ophørte.

Frankrigs Gesandt i England, Hertugen af Malakof har faaet Ordre til at udbede sig Erklæringer om Lord Malmesburys bekjendte Tale i Overhuset. Den franske Regjering er overordentlig forbitret over det engelske Kabinets Forhold. Polesnikken mod England vil nu gaa fremad; ligeledes mod Østerrig. Constitutionel af 23de f. M. indeholdt en af René undertegnet Artikel, hvori den østerrigiske PresSES Holdning i det montenegriske Spørgsmaal beklages, og at Frankrig ikke vil Andet, end blot forhindre Konflikt. Ligeledes indeholdt Constitutionel en Artikel mod de i det britiske Overhus forekomne Ytringer med Hensyn til den franske Slavehandel, hvilken Dypats mere ved sin hensynsløse Form end ved sit Indhold har valet en saa meget større Dypsig, som man paaftaar, at der med dette Angreb skal aabnes en Række af halvofficielle Artikler ikke alene mod den engelske, men ogsaa mod den østerrigiske Politikk.

— Patrie af 26de søger at bevise, at Keiseren bærer sig for den offentlige Mening, naar samme udtaler sig energisk mod en eller anden Regjeringsforanstaltning. Attentatet af 14de Januar havde fjernet Regjeringen fra den normale Retning, der førte henimod en ordnet Frihed, som skulde krone Bygningen af 2den December. Forsætningen undertrykker ikke den offentlige Mening, hvorfor ogsaa Pressen nu har større Betydning end tidligere.

Nord=amerika. Sikkerheds=Komiteen i Ny=Orleans har oplost sig efterat 4 Medlemmer af samme vare blevne dræbte ved den tilfældige Affyring af en Kanon. Flere Medlemmer, som vare blevne arresterede af Øvrigheden, bleve igjen frigitte.

— Efterretninger fra Utah forfikkre med Bestemthed, at Gubernur Cuning, der nylig var ankommen, som indsat af de forenede Staters Regjering, ei, som det sagdes, var bleven fordrøven fra Desert, „Staden ved den store Saltsø.“ Derhos ere Mormonerne ingenlunde krigerisk sindede; tværtimod er Brigham Young fuldkommen tilbøielig til at overdrage al Autoritet til Cuning og Mormonerne havde opgivet enhver Tanke om at modsætte sig de forenede nordamerikanske Staters Tropper.

— Den ved de saakaldte britiske Annasfeller i Anledning Distationen af amerikanske Skibe opstaaede Bevægelse, staar paa det Punkt at dø en naturlig Død. Saavel Uviserne, som de i Kongressen i Washington holdte Taler om denne Gjenstand vise overalt en roligere Stemning.

Østindien. Ifølge Efterretninger fra Bombay af 5te f. M. har Sir Hugh Rose den 23de Mai besat Calpi uden at finde Modstand; den flygtende Fiende mistede alle sine Kanoner, Elefanter og sin Ammunition. Oprørerne have angrebet og plyndret Gwalior. Sir Colin Campbell har besat Dschelalabad den 26de Mai. I det sydlige Maharratterland er Usvæbningen meget vanskelig. I Andh er det endnu bestandigt uroligt; Oprørerne true Lucknow, som dog er tilstrækkelig beskyttet ved en stærk Besætning.

Dampmaskiner, Trækemaskiner, Sakkelsemaskiner

og mange andre forskjellige Maskiner og mange andre Redskaber tilsalgs i Jakobsons Maskinværksted i Dvre Torvegade.

Christiania Kornpriser.

In den Landst
Hvede, 3 $\frac{1}{2}$ a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. tatet solgt.
Rug, 15 $\frac{1}{2}$ a 16 $\frac{1}{2}$.
Byg, 14 $\frac{1}{2}$ a 15 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.

Udenlandst

Rug østersøst 17 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$.
Rug dansk 15 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ a 16 $\frac{1}{2}$.
Byg 2radigt 15 $\frac{1}{2}$ a 15 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.
Erter 4 a 5 $\frac{1}{2}$ Spd.
Hvede 4 $\frac{1}{2}$ a 5 Spd. 1 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$.

Christiania Fiskepriser.

Stib, Kjobmd. 5 a 5 $\frac{1}{2}$ Spd. pr. Td.
Stib, stor Mid. 4 Spd. pr. Td.
Stib, smaa do. 17 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
Stib, stor Christ. 16 $\frac{1}{2}$ pr. Td.
Stib, smaa do. 13 $\frac{1}{2}$ a 14 $\frac{1}{2}$.
Storset 6 $\frac{1}{2}$ a 6 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Midbisset 1 Spd. pr. Bog.
Smaaset 4 $\frac{1}{2}$ a 4 $\frac{1}{2}$ 6 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Rødfisk 6 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ a 7 $\frac{1}{2}$.

Udgiverens Adresse:

J. Schrøder. Boll i Bærum.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.